

Összefoglaló a G8 2009-es aquilai tanácskozásáról

Simai Mihály

A G8 olaszországi Aquilában szervezett csúcskonferenciája – sorrendben a harmincötödik – lényegében elérte azokat a szerény célokat, amelyeket a résztvevők ebben a helyzetben kiűzhettek. Látványos eredményekre ugyanis nem lehetett számítani, mert a csúcst megelőző szakértői konferenciák, amik valamennyi lényeges napirenden szereplő kérdést előzetesen megvitattak, nyilvánvalóvá tették, hogy végül is meddig terjedhetnek a kompromisszumok.

Az egyik központi témával, az éghajlatváltozással kapcsolatban megerősítették, hogy mindegyik állam, amelyik széndioxid-kibocsátása jelentős, ellenőrizni fogja e téren tevékenységét, s a következő években arra törekszik, hogy a vonatkozó nemzetközi egyezményt betartsa. Megegyeztek abban, hogy ne engedjék meg a föld hőmérsékletének két Celsius-foknál nagyobb mértékű emelkedését az ipari forradalom előtti időszakénál. Egyetértés született abban is, hogy a széndioxid-kibocsátást 2050-ig a felére kell csökkenteni. A fejlett országok 80 százalékos redukcióra vállaltak kötelezettséget. A fejlődők is egyetértettek a két Celsius-fokos céllal, de nem vállaltak azonnali kötelezettséget a szennyezés 50 százalékos csökkentésére. A G8 tanácskozását követte a G13/14-ek konferenciája és a Jelen-tős Gazdaságok Fóruma a globális éghajlatvál-

tozásról. Ezen 40 ország és nemzetközi szervezet vett részt, amelyen 40 oldalas dokumentumot tettek közzé „Felelős vezetés a fenntartható fejlődésért” címmel. A dokumentum a következő témákkal foglalkozik: „Gazdasági és pénzügyi válság, út a fellendülés felé”, a „Természeti erőforrások fenntartható felhasználása, tiszta energia és technológia”, valamint „A fejlődés és Afrika”.

A világkereskedelem helyzetét és problémáit megvitattva megegyeztek abban, hogy a megfeneklett dohai fordulót kimozdítják a kátyúból, s a világkereskedelem liberalizálására vonatkozó tárgyalásokat 2010 végéig befejezik. A kötelezettségvállalás hitelességének bizonyítására elhatározták, hogy a megállapodás technikai részleteire vonatkozó, rendkívül bonyolult tanácskozássorozatot átugorva azonnal a lényegre térnek, vagyis arra, hogy milyen tényleges korlátozás és vámcsökkentést hajlandók a kölcsönösség alapján bevezetni. Bejelentették, hogy ezt a G8 és a G5 (Brazília, Kína, India, Mexikó és Dél-Afrika) kiterjeszti mindazokra az államokra, amelyek a tételenkénti tárgyalásokon részt akarnak venni. Ez az ún. „befogadási készség” minden tárgyalási szintre kiterjed.

Mérsékelt és korlátozott optimizmussal nyilatkoztak a jelenlegi világgazdasági válságról, és látni vélték, hogy közeleg a krízis vége.

Kulcsfontosságú téma volt a csúcson is a mélyülő foglalkoztatottsági világválság. A csúcspont előestéjén látott napvilágot a Nemzetközi Valutalap új jelentése, ami felhívta a figyelmet a munkanélküliség további növekedésének veszélyére: csökkenhet a fogyasztók jövedelme, s vele a fogyasztás. A nemzetközi pénzügyek és a világgazdaság helyzetével kapcsolatban minden eddigi csúcstalálkozónál erőteljesebben hangsúlyozták, hogy tovább kell folytatni a fejlődést ösztönző intézkedéseket. A feladatok között kiemelték azt, hogy a bankoknak, különösen Európában, nyilvánosságra kell hozniuk tőkehelyzetüket és kihelyezésállományuk összetételét. A nyolc fejlett és az öt fejlődő ország vezetői megerősítették elkötelezettségüket a versenyképesség növelését szolgáló valutaleértékelések megakadályozására. Így akarják elkerülni az 1930-as években kialakult helyzethez hasonló problémák megjelenését.

A globális élelmezési biztonság a tanácskozás utolsó szakaszában került napirendre. Nem mentek a részletekbe a világ mezőgazdaságának helyzetével kapcsolatban. Nem esett szó a csúcspont megelőző tanácskozásokon jelzett 20 milliárd dolláros támogatás részleteiről sem. Megerősítették azonban, hogy üdvözlik azokat az államokat, amelyek hajlandók a 20 milliárd előteremtéséhez hozzájárulni. Ez több ugyan a „nesze semmi fogd meg jól” elkötelezettségénél, de a konkrét állásfoglalás lényegében hiányzott. Hasonlóan általános és a konkrét lépéseket elkerülő módon nyilatkoztak arról, hogy a fejlesztési segélyek keretében növelni fogják a támogatást egy új „zöld forradalom” kibontakoztatásához. A fejlődők képviselői részéről sok bírálat hangzott el egyébként arról, hogy a vezető államok nem teljesítették a segélyekkel kapcsolatban vállalt kötelezettségeiket.

A politikai kérdések között sajátos módon értékelték az iráni fejleményeket. Kijelentették, hogy ugyanúgy törődnek a demokráciával a G8 államai Iránban, mint bárhol másutt a világon. Ugyanakkor először nevezték néven, és ítélték el Mahmoud Ahmedinejadot a holokauszt tagadásáért.

Tulajdonképpen a fenti kérdéseken túlmenően, amelyek jelentősége viszont tagadhatatlan, nem sok más történt. Nem lehet természetesen figyelmen kívül hagyni azt, hogy az ilyen összejövétel alkalmat ad arra, hogy kétoldalú megbeszélésekre is sor kerüljön. Figyelmet érdemel az is, hogy a vezetők a tanácskozást követő sajtókonferenciájukon mit emelnek ki. Medvedyev orosz elnök például kijelentette, hogy az orosz rakéták mindaddig Európára irányulnak, amíg az amerikaiak nem mondanak le az amerikai rakéták elhelyezéséről Kelet-Európában.

Fel kell jegyezni, hogy a vendéglátó állam, s különösen Silvio Berlusconi, igen sokat tett azért, hogy a konferencia legalább néhány témában eredménnyel záruljon. Sok kommentátor volt az olaszországi tanácskozás kimenetét illetően rendkívül pesszimista. Nyugateurópai, főleg angol újságok írtak arról, hogy a G8 kora véget ért, s annak lehetőségét fogalmazták meg, hogy Aquila lesz a csúcscsoporthoz temetője. Ez nem következett be, sőt már néhány feladatot is meghatároztak a 2010-ben Kanadában összeülő harminchatodik csúcstalálkozóra.

* * * * *

Eddig megjelent számaink megtekinthetők és letölthetők a www.vki.hu honlapról